14 -ാം കേരള നിയമസഭ

22 -ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം. 231 **22-01-2021 - ൽ മറുപടിയ്ക്ക്**

ക്ഷീരമേഖല അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ

ചോദ്യം		ഉത്തരം	
ശ്രീ . മുല്ലക്കര രത്നാകരൻ , ശ്രീമതി ഗീതാ ഗോപി, ശ്രീമതി സി. കെ. ആശ		Shri. K Raju (വനവും മൃഗസംരക്ഷണവും മൃഗശാലകളും വകുപ്പുമന്ത്രി)	
(എ)	ഈ സർക്കാർ നിലവിൽ വന്നശേഷം ക്ഷീരമേഖല അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന ഏതൊക്കെ പ്രശ്നങ്ങളെ നേരിടുന്നതിനും ആയതിന് ഫലപ്രദമായ പരിഹാരം കാണുന്നതിനും സാധിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നറിയിക്കുമോ;	(എ)	ഈ സർക്കാർ നിലവിൽ വന്ന ശേഷം ക്ഷീരമേഖല അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന പ്രധാന പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് ചുവടെ ചേർക്കുന്ന പദ്ധതികളിലൂടെ പരിഹാരം കാണാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. കിടാരി പാർക്ക് പദ്ധതി - ക്ഷീര വികസന വകുപ്പിന്റെ വിവിധ പദ്ധതികൾക്കായി അന്യ സംസ്ഥാനത്തു നിന്നും കറവപ്പശുക്കളെ കൊണ്ടുവന്നിരുന്നത് ക്ഷീരകർഷകർക്ക് പലവിധ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ട്. കിടാരി പാർക്ക് പദ്ധതിയിലൂടെ നമ്മുടെ നാട്ടിലെയും അന്യസംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നും കിടാരികളെ എത്തിച്ച് അവയെ വളർത്തി കറവപ്പശുക്കളാക്കി ആവശ്യമുള്ള കർഷകർക്ക് നൽകുന്നു. നല്ല വർഗ്ഗ ഗുണമുള്ള പശുക്കളെ വളർത്തി കറവപ്പശുക്കളാക്കി താല്പര്യമുള്ള കർഷകർക്ക് നൽകാൻ കഴിയുന്നു. കർഷക കടാശ്വാസ പദ്ധതി: വായ്പയെടുത്ത് തിരിച്ചടയ്ക്കാൻ കഴിയാതെ റിക്കവറി നടപടികൾ നേരിടേണ്ടിവന്ന ക്ഷീര കർഷകർക്ക് 2016-17 സാമ്പത്തിക വർഷം കടാശ്വാസ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി. തീറ്റപ്പുല്ലിന്റെ ലഭ്യത: 2016-17 മുതൽ കൂടുതൽ തുക തീറ്റപ്പുൽ കൃഷി പദ്ധതിയ്ക്കായി വകയിരുത്തുകയും കൂടുതൽ പ്രദേശങ്ങളിലേയ്ക്ക് തീറ്റപ്പുൽകൃഷി വ്യാപിപ്പിക്കുകയും വാണിജ്യാടിസ്ഥാനത്തിൽ കൃഷിയ്ക്കായി തരിശുഭൂമി പ്രയോജനപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുക വഴി കാലികൾക്ക് ആവശ്യമായ തീറ്റപ്പുൽ ഏകദേശം 47 ശതമാനത്തോളം നമ്മുടെ സംസ്ഥാനത്ത് ഉല്പാദിപ്പിക്കാൻ കഴിഞ്ഞു. 2019-2020 സാമ്പത്തിക വർഷം 957 ക്ഷീരകർഷകർക്ക് തീറ്റപ്പുൽകൃഷി നടത്തുന്നതിന് 1,15,12,866/- രൂപ ക്ഷീരവികസന വകുപ്പ് കൂടാതെ മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പ് മുഖാന്തിരം വിതരണം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ക്ഷീരസാന്ത്വനം: ക്ഷീരകർഷകരുടെയും അവരുടെ

കുടുംബത്തിന്റെയും, ഒപ്പം കന്നുകാലികളുടെയും സുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കുന്ന സമഗ്ര ഇൻഷ്വറൻസ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു. വൈയ്ക്കോൽ / പച്ചപ്പുൽ സംഭരണം: ക്ഷീരസംഘങ്ങളിലൂടെ കുറഞ്ഞ വിലയ്ക്ക് വൈയ്ക്കോൽ, പച്ചപ്പുൽ എന്നിവ സംഭരിച്ച് കുറഞ്ഞ വിലയിൽ വിതരണം നടത്തുന്നതിനായി ഒരു പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി. പെൻഷൻ: ക്ഷീരകർഷക ക്ഷേമനിധിയുടെ സാമൂഹിക സുരക്ഷാ പെൻഷൻ, കുടുംബ പെൻഷൻ എന്നിവ യഥാക്രമം 500/-ൽ നിന്ന് 1500/- രൂപയായും, 150/- രൂപയിൽ നിന്ന് 500/- രൂപയായി ഉയർത്തി. എലിവേറ്റഡ് ആന്റ് കമ്മ്യൂണിറ്റി ക്യാറ്റിൽ ഷെഡ്: പ്രളയകാലത്ത് 200 കന്നുകാലികളെ വരെ സുരക്ഷിതമായി പാർപ്പിക്കുന്നതിനായി പ്രളയ സാധ്യത മേഖലയായ കുട്ടനാട്ടിൽ രണ്ട് എലിവേറ്റഡ് ക്യാറ്റിൽ ഷെഡുകളുടെ നിർമ്മാണം പുരോഗമിച്ചു വരുന്നു. ക്ഷീരനവോത്ഥാനം: 44 കോടി രൂപ ചെലവഴിച്ച് 2018-ലെയും 2019-ലെയും പ്രളയത്തിൽ കന്നുകാലികളും മറ്റും നഷ്ടപ്പെട്ട ക്ഷീരകർഷകർക്ക് കറവപ്പശുക്കൾ അടക്കമുള്ള സഹായങ്ങൾ നൽകി. കറവക്കാരുടെ അഭാവം: കുടുംബശ്രീ പോലെയുള്ള സ്വയംസഹായ ഗ്രൂപ്പുകൾക്ക് പരിശീലനം നൽകി വനിതകൾക്ക് ഒരു വരുമാന മാർഗ്ഗമെന്ന നിലയ്ക്ക് കറവ ഒരു തൊഴിലായി സ്വീകരിക്കുന്നതിന് ഒരു പ്രത്യേക പദ്ധതി ഈ വർഷം വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. കന്നുകുട്ടികളെ ദത്തെടുക്കൽ: ജനിച്ച അന്നു മുതൽ കന്നുകുട്ടികളെ ദത്തെടുത്ത് അവയ്ക്ക് തീറ്റ, വിരമരുന്ന്, വിറ്റാമിൻ സപ്ലിമെന്റുകൾ എന്നിവ നൽകി വളർത്തി വലുതാക്കുന്നതിനുള്ള സഹായപദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി. ക്ഷീരസഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് സോളാർ പവർ യൂണിറ്റുകൾ: പാൽ ശീതീകരിക്കുന്നതിനും മറ്റുമായി ക്ഷീര സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് സോളാർ പവർ യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് ധനസഹായം നൽകുന്ന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. ക്ഷീരകർഷക പാർലമെന്റ്: ക്ഷീര കർഷകർ അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങളും, അവയ്ക്കുള്ള പരിഹാരവും സംബന്ധിച്ച് ക്ഷീരകർഷകരുടെ ഗ്രൂപ്പ് ചർച്ചകളിൽ ഉരുത്തിരിഞ്ഞു വരുന്ന ആശയങ്ങൾ പ്രശ്ന പരിഹാര പദ്ധതികളാക്കി രൂപപ്പെടുത്തുന്നു. തീറ്റ വില വർദ്ധന: ഇതിന് പരിഹാരമായി സബ്സിഡി നിരക്കിൽ തീറ്റ വിതരണം നടത്തുന്നു. മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പ് നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന കന്നുകുട്ടി പരിപാലന പദ്ധതിയിൽ തെരഞ്ഞെടുത്ത കന്നുകുട്ടികൾക്ക് 6-30 മാസം സബ്സിഡി നിരക്കിൽ കാലിത്തീറ്റ നൽകിവരുന്നു.

			ടി പദ്ധതിയിൽ ഒരു കന്നുകുട്ടിക്ക് 12,500/- രൂപയാണ് ആകെ സബ്സിഡി നൽകുന്നത്. മൃഗചികിത്സ: മൃഗാശുപത്രികൾ വഴി മികച്ച വെറ്ററിനറി ചികിത്സ സേവനവും ലഭ്യമാക്കി വരുന്നു. 14 ജില്ലാ വെറ്ററിനറി കേന്ദ്രങ്ങൾക്ക് പുറമെ 26 മൃഗാശുപത്രികളിൽ കൂടി രാവിലെ 8 മുതൽ രാത്രി 8 മണിവരെ 2 ഷിഫ്റ്റും, രാത്രികാല അടിയന്തിര മൃഗചികിത്സക്കായി കരാർ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വെറ്ററിനറി. സർജൻ, അറ്റൻഡന്റ് എന്നിവരെയും നിയോഗിച്ച് 24 മണിക്കൂർ സേവനം ഉറപ്പാക്കിയിട്ടുണ്ട്.
(ബി)	കേരളത്തിലെ കാലിസമ്പത്ത് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് സർക്കാർ സ്വീകരിച്ച നടപടികൾ വ്യക്തമാക്കുമോ;	(ബി)	സംസ്ഥാനത്ത് ജനിക്കുന്ന പശുക്കുട്ടികളെ ഉല്പാദനക്ഷമതയുള്ള പശുക്കളായി മാറ്റാൻ ലക്ഷ്യമിടുന്ന കന്നുകുട്ടിപരിപാലന പദ്ധതി, ഗോവർദ്ധിനി, സ്പെഷ്യൽ ഗോവർദ്ധിനി എന്നീ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി. സബ്സിഡി നിരക്കിൽ പശുക്കുട്ടികൾക്ക് തീറ്റനൽകുന്ന ഈ രണ്ട് പദ്ധതികളിലുമായി 2016-17 ൽ എൻറോൾ ചെയ്ത 73538 കന്നുകുട്ടികൾക്ക് രണ്ടാം വർഷ സഹായം നൽകിയതോടൊപ്പം, 2017-18ൽ പുതിയതായി 35070 കന്നുകുട്ടികളെ കൂടി പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽ കൊണ്ടുവന്നു. ആർ.കെ.വി.വൈ ധനസഹായം ഉപയോഗിച്ച് സ്പെഷ്യൽ ഗോവർദ്ധിനി എന്ന പേരിൽ 10,000 കന്നുകുട്ടികളെ കൂടി 2017-2018ൽ എൻറോൾ ചെയ്തു. ഇതിന് 6,10,50000/- രൂപ ചെലവാക്കി. മേൽ പദ്ധതികളിലൂടെ 2017-18 ൽ ആകെ 1,18,608 കന്നുകുട്ടികൾക്ക് പദ്ധതി സഹായം ലഭ്യമാക്കി. 2019-2020-ൽ സ്പെഷ്യൽ ഗോവർദ്ധിനി പദ്ധതിയിലൂടെ 10000 കന്നുകുട്ടികൾക്ക് 3,76,360/- സഹായം ലഭ്യമാക്കി. 2018-19 ഗോവർദ്ധിനി പദ്ധതി പ്രകാരം 57552 കന്നുകുട്ടികളെയും, കാഫ് അഡോപ്ഷൻ പ്രോഗ്രാം പ്രകാരം 26,002 കന്നുകുട്ടികളെയും ചേർത്ത് ആകെ 83554 കന്നുകുട്ടികൾക്കും സഹായം നൽകി. 2017-18ൽ എൻറോൾ ചെയ്ത 45070 കുട്ടികൾ ഉൾപ്പെടെ 128624 കന്നുകുട്ടികളെ 2018-19ൽ ടി പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി തീറ്റ നൽകി. 2018-19വർഷത്തിൽ കന്നുകുട്ടി പരിപാലന പദ്ധതി, ഗോവർദ്ധിനി എന്നീ പദ്ധതികൾക്കുള്ള പ്ലാൻ ഫണ്ട് 53.8 കോടിയിൽ നിന്നും 60 കോടി രൂപയായി വർദ്ധിപ്പിച്ചു. മൃഗാശുപത്രികൾക്കു മരുന്നു വാങ്ങുന്നതിനുള്ള ബഡ്ജറ്റ് വിഹിതം നിലവിലുള്ള 12 കോടിയിൽ നിന്നും 2017-18 വർഷത്തിൽ 15 കോടി രൂപയായും, 2018-19 വർഷത്തിൽ 15.93 കോടി രൂപയായും വർദ്ധിപ്പിച്ചു. 2017-18ൽ രാത്രികാല അടിയന്തിര വെറ്ററിനറി

സേവനത്തിനുള്ള ബഡ്ജറ്റ് വിഹിതം നിലവിലുള്ള 5.41 കോടി രൂപയിൽ നിന്നും 6.12 കോടി രൂപയായി വർദ്ധിപ്പിച്ചു. ഇതോടെ രാത്രികാല അടിയന്തിര വെറ്ററിനറി സേവനം ലഭ്യമാവുന്ന ബ്ലോക്കുകളുടെ എണ്ണം 65-ൽ നിന്നും 85ആയി വർദ്ധിപ്പിച്ചു. 2018-19 ൽ 20 ബ്ലോക്കുകളെ കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട് അങ്ങനെ മൊത്തം 105 ബ്ലോക്കുകളിൽ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി. നിലവിൽ 152 ബ്ലോക്കുകളിലേക്കും പദ്ധതി വ്യാപിപ്പിച്ചു. ലൈവ് സ്റ്റോക്ക് മാനേജ്മെന്റ് ട്രെയിനിംഗ് സെന്റർ മുഖേന പശു വളർത്തൽ, പാൽ വിപണനം, മൂല്യവർദ്ധിത പാലുൽപന്നങ്ങളുടെ ഉത്പാദനം എന്നിവയ്ക്കുള്ള പരിശീലനം നൽകിവരുന്നു. ഇതിന്റെ ഫലമായി കർഷകരുടെ വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുവാനും അതുവഴി കൂടുതൽപേരെ ഈ രംഗത്തേയ്ക്ക് ആകർഷിക്കുവാനും കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അകിടുവീക്ക രോഗ നിയന്ത്രണ പരിപാടി- സംസ്ഥാനത്തെ ക്ഷീരകർഷകർക്ക് ഈ പദ്ധതി പ്രകാരം അകിടുരോഗ നിയന്ത്രണ കിറ്റുകൾ സൗജന്യനിരക്കിൽ നൽകിവരുന്നു. മൃഗാശുപത്രികളിൽ കന്നുകാലികൾക്ക് ബീജാധാന സൗകര്യം സൗജന്യമായി സർക്കാർ നൽകുന്നു. ഇതു കൂടാതെ പശുക്കളുടെ ആരോഗ്യ സംരക്ഷണത്തിനായി മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പിന് കിഴിലുള്ള മൃഗാശുപത്രികൾ വഴി ചികിത്സ, രോഗ നിർണയം, രോഗപ്രതിരോധം, രോഗ നിരീക്ഷണം തുടങ്ങിയ പ്രവർത്തനങ്ങളും നടത്തുന്നു. മൃഗാരോഗ്യ സംരക്ഷണം, കൃത്യമായ രോഗപ്രതിരോധ മാർഗ്ഗങ്ങൾ എന്നിവ അവലംബിക്കുന്നതു മൂലം കുളമ്പുരോഗം, മറ്റ് സാംക്രമിക രോഗബാധകൾ എന്നിവ നിയന്ത്രിക്കുവാനും, രോഗങ്ങൾ, മരണ നിരക്ക് എന്നിവ കുറയ്ക്കുവാനും അതു മൂലം കർഷകർക്കുണ്ടാകുന്ന സാമ്പത്തിക നഷ്ടം വളരെയേറെ കുറയ്ക്കുവാനും സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. 2019-2020ൽ 200 കറവ യന്ത്രങ്ങൾ ക്ഷീരവികസന വകുപ്പ് കൂടാതെ മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പും നൽകിയിട്ടുണ്ട് നാഷണൽ ലൈവ് സ്റ്റോക്ക് മിഷൻ, ഗോസമൃദ്ധി എന്നീ പദ്ധതികളിലായി കറവ പശുക്കളെ വളരെ കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ ഇൻഷ്വർ ചെയ്യുന്നതിന് സബ്സിഡി നൽകി വരുന്നു. എം.എസ്.ഡി.പി പദ്ധതി - കേരളത്തിലെ കാലിസമ്പത്ത് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും, ക്ഷീരോല്പാദനത്തിൽ സ്വയംപര്യാപ്തത കൈവരിക്കുന്നതിനും വേണ്ടി ഉല്പാദനശേഷിയുള്ള കറവപ്പശുക്കളെ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനായി നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന പദ്ധതി. 2019ലെ കന്നുകാലി സെൻസസ്

			അനുസരിച്ച് കേരളത്തിലെ കന്നുകാലി സമ്പത്തിൽ 1.24% വർദ്ധനവ് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.
(സി)	സംസ്ഥാനത്ത് വിതരണം ചെയ്യുന്ന പാലിന്റെ ഗുണനിലവാരം പരിശോധിക്കുന്നതിന് എന്തൊക്കെ സംവിധാനങ്ങളാണ് ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ളതെന്ന് അറിയിക്കുമോ;	(സി)	സംസ്ഥാനത്ത് വിതരണം ചെയ്യുന്ന പാലിന്റെ ഗുണനിലവാരം പരിശോധിക്കുന്നതിനായി 14 ജില്ലകളിലും ഗുണനിയന്ത്രണ ലാബുകളും കാസർഗോഡ്, ആലത്തൂർ, കോട്ടയം എന്നിവിടങ്ങളിൽ റീജ്യണൽ ലാബുകളും, തിരുവനന്തപുരത്ത് എൻ.എ.ബി.എൽ അക്രഡിറ്റേഷനോടുകൂടിയ സ്റ്റേറ്റ് ഡയറി ലാബും പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നു. സംസ്ഥാനത്ത് വിവതരണം ചെയ്യുന്ന പാലിന്റെ സാമ്പിളുകൾ നിശ്ചിത ഇടവേളകളിൽ ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷാ ഉദ്യോഗസ്ഥർ ശേഖരിച്ച് വകുപ്പിന്റെ നിയന്ത്രണത്തിലുള്ള തിരുവനന്തപുരം, എറണാകുളം, കോഴിക്കോട് എന്നിവിടങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന അനലിറ്റിക്കൽ ലാബുകളിൽ പരിശോധന നടത്തിവരുന്നു. കൂടാതെ ആഘോഷവേളകളിൽ മൊബൈൽ ഫുഡ് ടെസ്റ്റിംഗ് ലാബ് ഉപയോഗിച്ചും ചെക്ക്പോസ്റ്റുകൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്ന് സാമ്പിളുകൾ ശേഖരിച്ച് പരിശോധന നടത്തുന്നുണ്ട്. ടി പരിശോധനയിൽ ഗുണനിലവാരമില്ലാത്തതാണെന്ന് കണ്ടെത്തുന്ന പക്ഷം 2006-ലെ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ ഗുണനിലവാരപ്രകാരമുള്ള നിയമ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ച് വരുന്നു.
(ഡി)	അതിർത്തി സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്ന് വരുന്ന പാലിൽ അനാരോഗ്യകരമായ വസ്തുക്കൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നതുമൂലം ജനങ്ങൾക്കുണ്ടാകുന്ന ആരോഗ്യഭീഷണി പരിഹരിക്കുന്നതിന് സ്വീകരിക്കുന്ന നടപടികൾ വ്യക്തമാക്കാമോ;	(ഡി)	ഏകദേശം 5 ലക്ഷം ലിറ്റർ പാലാണ് ഇതര സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നും കേരളത്തിലേയ്ക്ക് എത്തുന്നത്. പാലക്കാട് മീനാക്ഷിപുരത്തും, കൊല്ലം ആര്യങ്കാവിലും ക്ഷീരവികസന വകുപ്പിന്റെ ഗുണനിയന്ത്രണ ലാബ് 24 മണിക്കൂറും പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. അതിർത്തി കടന്നുവരുന്ന എല്ലാ പാലും ഇവിടെ പരിശോധിച്ച് ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നു.
(ഇ)	സംസ്ഥാനത്തെ സ്വകാര്യ പാലുല്പാദകർ കവറിൽ വിതരണം ചെയ്യുന്ന പാലിന്റെ ഗുണമേന്മയും മായം ചേർക്കുന്നില്ല എന്നത് ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിനും സ്വീകരിക്കുന്ന നടപടികൾ വ്യക്തമാക്കാമോ; ഇത്തരത്തിൽ വ്യാപകമായ പരിശോധനകൾ നടത്തുന്നുണ്ടോ;	(ഇ)	സംസ്ഥാനത്തെ സ്വകാര്യ പാലുല്പാദകർ കവറിൽ വിതരണം ചെയ്യുന്ന പാലിന്റെ ഗുണമേന്മയും മായം ചേർക്കുന്നില്ല എന്നതും പരിശോധിക്കുന്നതിന് 14 ജില്ലകളിലും ഗുണനിയന്ത്രണ ലാബുകളും കാസർഗോഡ്, ആലത്തൂർ, കോട്ടയം എന്നിവിടങ്ങളിൽ റീജ്യണൽ ലാബുകളും, തിരുവനന്തപുരത്ത് എൻ.എ.ബി.എൽ അക്രഡിറ്റേഷനോടുകൂടിയ സ്റ്റേറ്റ് ഡയറി ലാബും പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്നു. കൂടാതെ സംസ്ഥാനത്ത് സ്വകാര്യ പാലുൽപാദകർ ഉൾപ്പെടെയുള്ളവർ

			വിതരണം ചെയ്യുന്ന എല്ലാ കവർ പാലുകളും ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷാ വകുപ്പ് ശേഖരിച്ച് പരിശോധനകൾ നടത്തി ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നുണ്ട്.
(എഫ്)	ക്ഷീരവൃത്തി കൂടുതൽ ആദായകരമാക്കുന്നതിനും ഈ മേഖലയിലെ കർഷകർക്ക് സാമ്പത്തിക സാമൂഹിക പരിരക്ഷ ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും സർക്കാർ സ്വീകരിച്ച നടപടികൾ വ്യക്തമാക്കുമോ?	(എഫ്)	ക്ഷീരകർഷകരുടെ സാമൂഹികപരിരക്ഷ ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് ക്ഷീരകർഷക പെൻഷൻ, കുടുംബ പെൻഷൻ, കുട്ടികളുടെ വിദ്യാഭ്യാസ ധനസഹായം, കർഷകരുടെ ചികിത്സാ ധനസഹായം കൂടാതെ, ക്ഷീരസാന്ത്വനം (സമഗ്ര ഇൻഷുറൻസ്) എന്നീ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. ക്ഷീരകർഷകരുടെ സാമ്പത്തിക ഉന്നമനത്തിനായി മിൽക്ക് ഷെഡ് ഡെവലപ്പ്മെന്റ് പദ്ധതി, ക്ഷീരഗ്രാമം പദ്ധതി, തീറ്റപ്പുൽകൃഷി വികസന പദ്ധതി എന്നിവയും നടപ്പാക്കുന്നു. മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പ് മുഖാന്തിരം കന്നുകാലി ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി, ഗോസമൃദ്ധി ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. റീബിൽഡ് കേരളാ ഇനിഷിയേറ്റീവ് പദ്ധതിയുടെ കീഴിൽ മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പ് മുഖാന്തിരം പശുവളർത്തൽ, കിടാരി വളർത്തൽ, തൊഴുത്ത് നിർമ്മാണം, കാലിത്തീറ്റ സബ്സിഡി, തീറ്റപ്പുൽ കൃഷി, കന്നുക്കുട്ടികൾക്ക് തീറ്റ സബ്സിഡിയിലൂടെ ശാസ്ത്രീയ പരിരക്ഷ എന്നീ പദ്ധതികളാണ് നടപ്പിലാക്കിവരുന്നത്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ